

Ζέττει τῆτο τὸ πρᾶγμα εἶναι τοιῦτον, ἢ τοιῦτον; πρέπει παρευθὺς νὰ ζητήσῃ μίαν αἰτίαν θεμελιωμένην εἰς πείρας, ἢ νὰ ὁμολογήσῃ ἐλευθέρως τὴν ἀμάθειάν τε; τί σοχάζεσθε;

Α'π. Ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσω, ἐπειδὴ νομίζω, ὅτι τὸ νὰ ἀπορρίψῃ τινὰς ἀπὸ τὴν Φυσικὴν ὅλας τὰς ὑποθέσεις εἶναι τὸ νὰ τὴν περικλείσῃ εἰς στενώτερα ὅρια, τὸ νὰ ἀπεράσῃ ἀπὸ ἐν ἄκροι εἰς ἄλλο, καὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι αἱ ὑποθέσεις ὅταν τὰς μεταχειρίζεται τινὰς προσεκτικῶς, ἢ μπορῶσι νὰ εἶναι ὠφέλιμοι εἰς τὴν Φυσικὴν Φιλοσοφίαν, εἰ δὲν εἶναι ἐξ ἀποφάσεως ἀναγκαῖαι δὲν ἰξεύρω τί λογῆς Φιλοσόφου θέλομεν ἔχει εἰς τὸ ἐξῆς, ἂν δεχθῶσι μόνον ἐκεῖνα τὰ συστήματα τῆς Φιλοσοφίας ὅπερ θέλουσιν εἶναι θεμελιωμένα ἐπάνω εἰς Ἀποδείξεις ἢ Πείρας μαθηματικὰς. (α)

Ε'ρ. Ποῖον εἶδος ὑποθέσεων ἠθέλετε νὰ δεχθῆ τινὰς εἰς τὴν Φιλοσοφίαν, καὶ μὲ ποῖαν συμφωνίαν;

Α'π. Χρειάζονται νὰ ἔχωσιν ὅλας τὰς ἀκολούθους Ποιότητας, ἢ τελάχισον τὸ μεγαλύτερον μέρος.

(α) Ὅταν δὲν ἰξεύρῃ τινὰς τὸν λόγον, ἢ τὴν αἰτίαν τῶν πραγμάτων, καλῆτερον εἶναι νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἀμάθειάν τε, παρὰ νὰ μεταχειρισθῆ ὑποθέσεις ἀτόπας καὶ ἀλόγους, ἢ τὸ χειρίζον νὰ προστρέχῃ εἰς αἰτίας καὶ ποιότητας κρυφίας καὶ μυστηριώδεις, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἢ ἀνάξιος καταφυγὴ ἐνὸς εἶδους φιλοσόφων, ματαίων καὶ ἀμαθῶν.